

Elämää omassa tahdissa

Taivalkosken kirkonseudun asemakaavan
muutos kortteleissa 33 ja 35



Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

6.2.2026

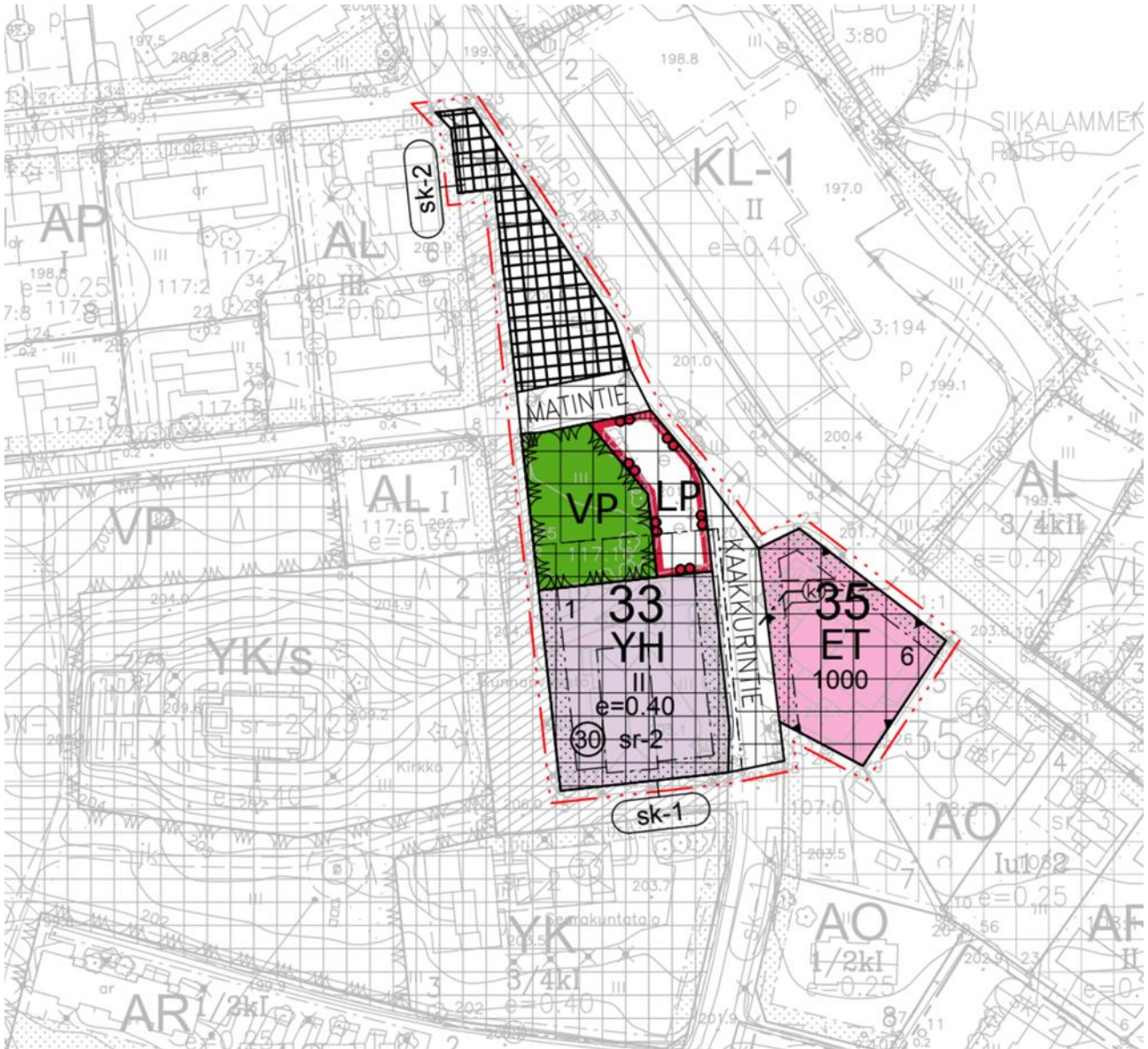
Sisällysluettelo

Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?	3
Suunnittelualue ja vaikutusalueet	3
Suunnittelun tavoitteet	4
Aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset	4
Suunnittelun lähtökohdat	5
Asemakaavan laatiminen	8
Kaavoituksen aikataulu ja päätöksenteko	8
Aloitussvaihe ja valmisteluvaihe	8
Kaavaluonnosvaihe	8
Kaavaehdotusvaihe	8
Kaavan hyväksyminen	9
Tiedottaminen ja aineiston esittely	9
Osalliset ja osallistuminen	9
Yhteystiedot ja palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta	11

Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?

Alueidenkäyttölain 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) päivittyy asemakaavahankkeen edistyessä.



Kuva 1. Ote asemakaavasta. Asemakaavan tarkastelualue on rajattu punaisella kolmipistekatkoviivalla.

Suunnittelualue ja vaikutusalueet

Taivalkosken asemakaava-alue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla Taivalkosken kunnassa kirkonkylän keskustassa. Asemakaavoitettavan alueen pinta-ala on noin yksi hehtaari.

Asemakaavan päivittämisen Asemakaavan muutoksella on tavoitteena tarkastella rakennusten suojelumerkintöjä korttelissa 33, tontilla 1 sekä korttelissa 35 tontilla 6. Asemakaavan muutos laaditaan niin sanottuna vaihekaavana. Mikäli muita tavoitteita nousee esille kaavaprosessin aikana, tiedotetaan tästä erikseen.

Suunnittelun tavoitteet

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on poistaa asemakaavan suojelumerkintä koskien tyhjiillään olevaa entistä kunnantaloa. Rakennus on todettu vaikeasti sisäilmasto-ongelmaiseksi. Samalla tarkistetaan ns. vanhan paloasematontin mahdollinen suojelutavoite. Asemakaavan laatimisen yhteydessä keskustellaan myös muutosalueen tonttirajauksista ja rakennusoikeudesta, jotta Taivalkosken kunnalla olisi erinomaiset mahdollisuudet rakentaa alueelle uusi tulevaisuuden palveleva Taivalkosken kunnantalo. Mikäli tonttirajauksia päätetään muuttaa, tiedotetaan tästä erikseen.

Asemakaavamuutoksen rajausta tarkentuu kaavoituksen käynnistyessä.

Aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset

Selvitys tai suunnitelma	Laatija/hyväksyjä ja valmistumisvuosi
Taivalkosken kunnan rakennusjärjestys	Taivalkosken kunta 2015
Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaava	Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2014, 2016 ja 2018
Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava	Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2025 (ei lainvoimainen)
Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015	Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2015
Taivalkosken keskusta-alueen muinaismuist selvitys yleiskaavan laatimisen valmistelua varten	Mikroliitti Oy, 2013
Taivalkosken kirkonkylä, kulttuurihistoriallisten rakennusten inventointi	AIR-IX Suunnittelu Ympäristötaito Oy/ Taivalkosken kunta, 2002
Taivalkosken kunnantalon rakennushistoriallinen selvitys	Tilatohtorit Oy, 2026
Taivalkosken paloaseman rakennuspiirteiden ominais selvitys	Tilatohtorit Oy, 2026
Taivalkosken keskustaajaman yleiskaava-alueen arkeologinen täydennys-inventointi.	Sweco Oy 2026
Taivalkosken keskustaajaman yleiskaavan luontoselvitys	Sweco Oy 2025
Taivalkosken maisemasuunnitelma	Oulun Viitek Oy/ Taivalkosken kunta 1991
Taivalkosken keskustaajaman Asemakaava	Taivalkosken kunta 1989
Taivalkosken kirkonseudun asemakaava: Kirkonseudun asemakaavan muutos koskien kortteleita 9, 15, 26-28, 30-35, 32A, 32B, 38 ja 105	Sweco/ Taivalkosken kunta 2021

Suunnittelun lähtökohdat

Alueella on voimassa vuosina 2014, 2016 ja 2018 hyväksytyt Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaavat. Pohjois-Pohjanmaan liitto on ilmoittanut maankäyttö- ja rakennusasetuksen 93 § mukaisesti, että maakuntahallitus on 18.8.2025 antamallaan päätöksellä (§ 92) määrännyt Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan alueidenkäyttölain 201 § nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman. Maakuntakaava ohjaa asemakaavan laatimista.

Maakuntakaavassa Taivalkosken kirkonseudun asemakaavamuutosalue sijoittuu taajamatoimintojen alueelle (A). Merkinnällä osoitetaan asumisen, palvelujen, teollisuus- ja muiden työpaikka-alueiden ym. taajamatoimintojen sijoittumisalue ja laajentumisalueita.

Alue kuuluu Maakunnallisesti arvokas maisema-alue rajaukseen. Suunnittelumääräyksessä alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä maisema- ja kulttuuriarvot. Lisäksi alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä. Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan.

Taivalkosken kunnantalolla on Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö kohdemerkintä. Suunnittelumääräyksenä on, että: *Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015-selvitykseen kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.*

Asemakaavan tarkastelualue sijaitsee myös maaseudun kehittämisen kohdealueella mk. Merkinnällä on osoitettu ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoihin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Tarkemmin maakuntakaava määrittelee alueen maaseudun kehittämisen kohdealueeksi: mk-1 / Suunnittelumääräyksessä on, että Iijokilaakson voimalaitosympäristöjen suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa huomioon kalateiden toteuttamismahdollisuudet.

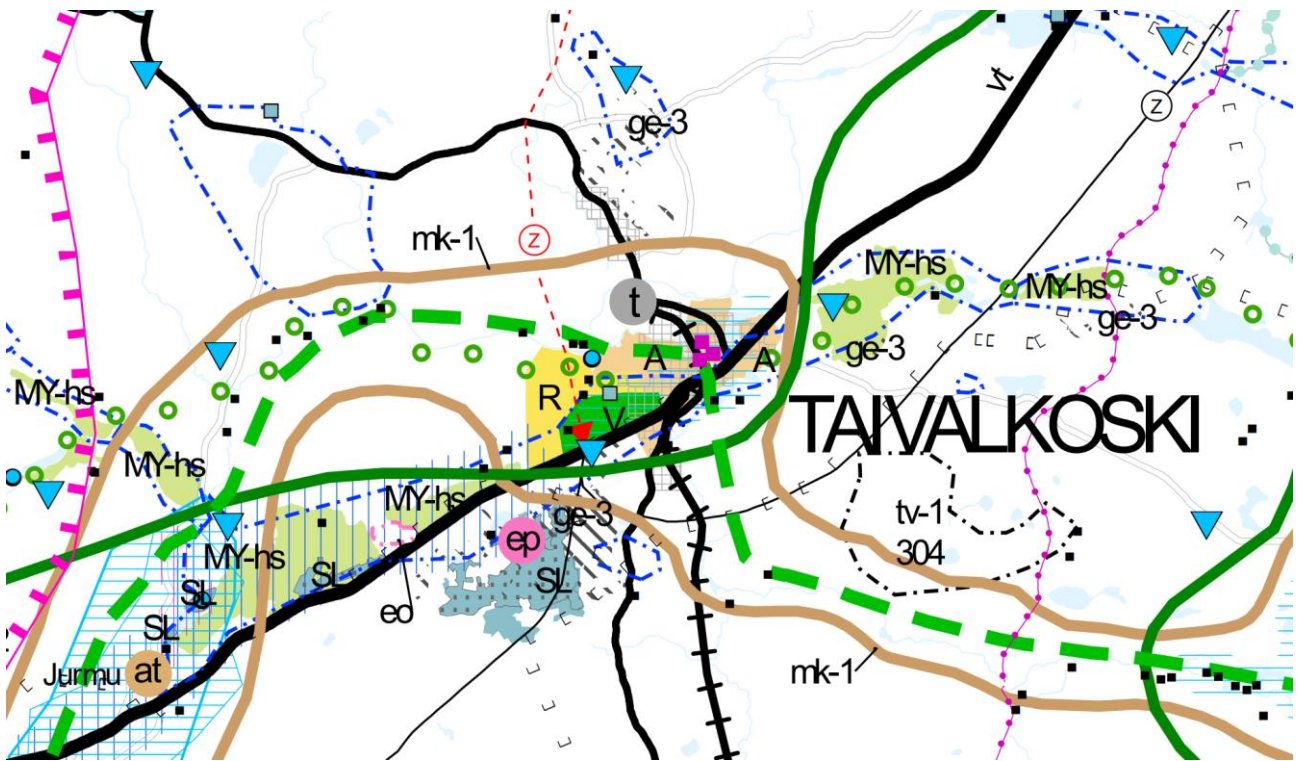
Maakuntakaavassa on viheryhteystarvemerkinä, jolla osoitetaan kaupunkiseutujen ja jokilaaksovyöhykkeiden sisäisiä ja niitä yhdistäviä tavoitteellisia ulkoilun runkoreittejä ja niihin liittyviä pienialaisia virkistysalueita. Merkintään sisältyy sekä olemassa olevia että kehitettäviä ulkoilu-, pyöräily-, melonta- ym. reittejä. Suunnittelumääräyksenä on, että *Yksityiskohtaisemalla suunnittelulla tulee turvata virkistysalueiden ja -reittien seudullinen jatkuvuus ja kehittäminen sekä liittyminen virkistyskeskuksiin, suojelualueisiin ja kulttuuriympäristöihin.*

Muutosalue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen/ Matkailun ja virkistyskeittämisen kohdealueeseen (mv). Merkinnällä osoitetaan ympäristöarvojen, matkailun ja virkistyskeittämisen kannalta valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittäviä aluekokonaisuuksia.

Lisäksi Taivalkosken kirkonkylän läpi kulkee valtatie ja seututie sekä rautatielinja.

Taivalkosken kirkonseudun asemakaavan muutos kortteleissa 33 ja 35

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma



Kuva 2. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta 2018.

Taivalkosken keskustaajaman yleiskaava on laadittu vuosina 1981–88 ja hyväksytty 1989. Yleiskaava on vanhentunut sisällöltään ja tavoitteiltaan. Keskustaajamaan on laadittu 1998 kaavarunko, mutta sitä ei ole hyväksytty. Syksyllä 2011 on päätetty yleiskaavan uudistamisesta, Selvitystilannetta ja kaavan lähtötietoja on tarkistettu ja päivitetty vuonna 2020.

Voimassa olevan Taivalkosken Asemakaavan mukaan Taivalkosken kunnantalon kortteli kuuluu Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristöalue (mk-1) rajaukseen. Sen määräyksenä on että; *Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaan alueen uudis- ja korjausrakentaminen, tiestön rakentamis- ja korjaustoimenpiteet sekä muut ympäristöä muuttavat toimenpiteet tulee sopeuttaa ympäristön ominaispiirteisiin. Uudisrakentamisen tulee olla mittakaavaltaan, sijoittelultaan ja muodoltaan sekä julkisivumateriaaleiltaan olevaa ympäristöä mukailevaa. Myös kohteiden pihat tulee rakentaa kohteen rakennusaikakauden tyyliä mukaillen.*

Asemakaavan mukaan Taivalkosken kunnantalo on rakennettu vuonna 1954-1974. Sitä koskee kohdemääräys (sr-2) Maakunnallisesti arvokas suojeltava rakennus. *Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kyläkuvan kannalta arvokas rakennus, jota MRL 57.2§:n nojalla ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavat korjaustoimenpiteet, muutokset ja pihapiirin täydennysrakentaminen tulee olla sellaista, että rakennusten ja pihapiirien erityiset arvot säilyvät. Ennen rakennusta tai sen lähiympäristöä muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen.* Lisäksi rakennusta koskee Asemakaavamääräys 8: *Maakunnallisesti arvokkaan taajamamaiseman täydennysrakentamisessa ja tiivistämisessä on otettava huomioon*

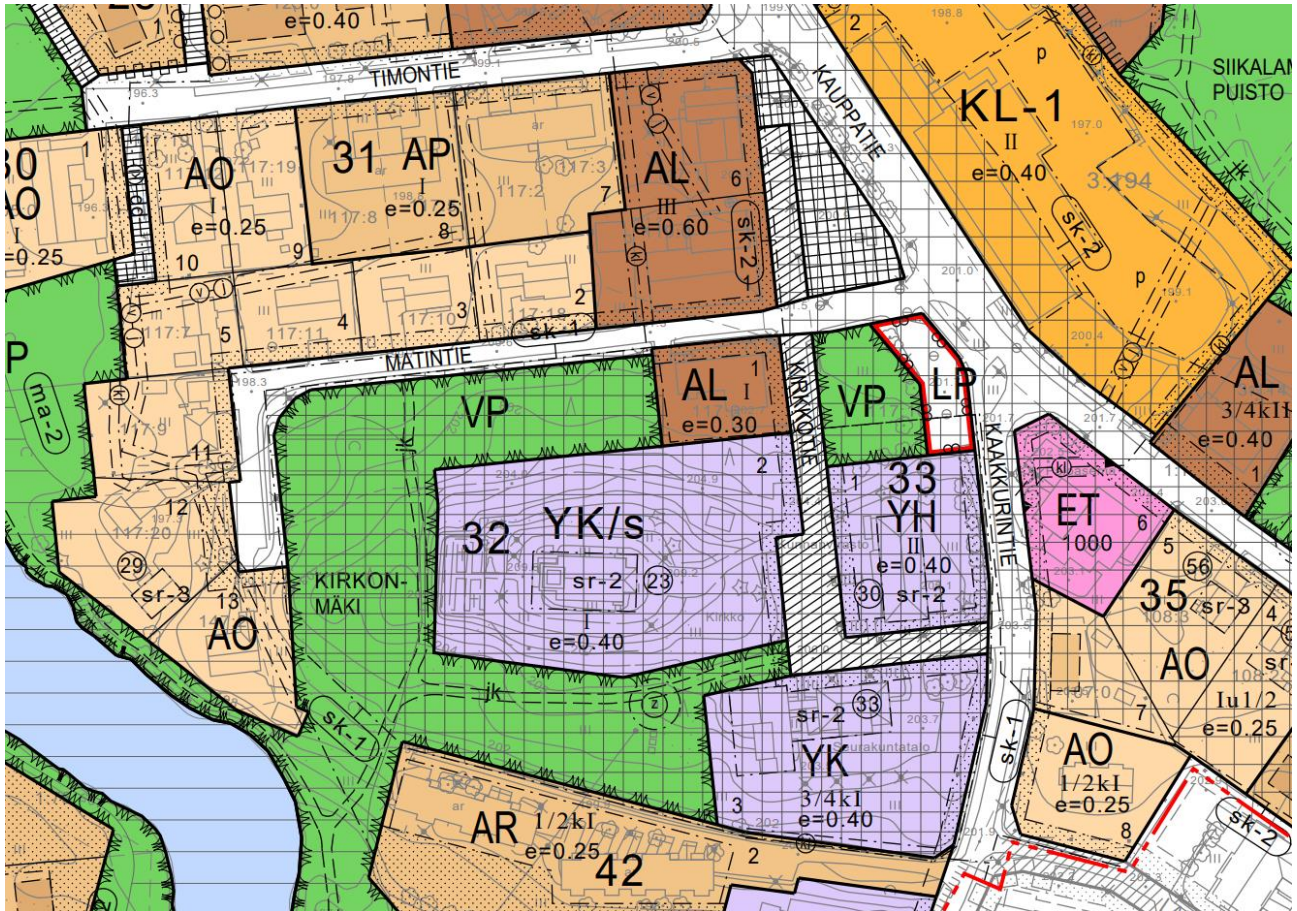
Taivalkosken kirkonseudun asemakaavan muutos kortteleissa 33 ja 35

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

maisemanäkymien, arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja kohteiden sekä taajaman ominaispiirteiden säilyminen. Uudisrakentamisen tulee olla mittakaavaltaan ja materiaaleiltaan olemassa olevaa ympäristöä mukailevaa.

Alueella ei ole havaintoja muinaismuistoista.

Alueella on valmis kunnallistekniikka.



Kuva 3. Ote Taivalkosken kirkonseudun asemakaavasta.

Asemakaavan laatiminen

Päätös Kirkonseudun asemakaavamuutoksen käynnistämisestä on tehty kunnanhallituksessa kaavoituskatsauksessa 16.12.2025 421 §. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kuukauden ajaksi, jolloin siitä on mahdollista antaa mielipiteitä. OAS päivitetään hankkeen edistyessä ja siitä voi antaa palautetta koko kaavan laatimisen ajan.

Asemakaava esitetään pohjakartalla mittakaavassa 1:2000. Kaavaan kuuluvat myös kaavamerkinnot ja määräykset sekä selostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, vaikutusten sekä perusteiden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot.

Kaavoituksen aikataulu ja päätöksenteko

Asemakaavan laatimista ohjaa Taivalkosken kunnan tekninen lautakunta.

Kaavan laatimisen alkuvaiheessa järjestetään Lupa- ja valvontaviraston kanssa työ-/viranomaisneuvottelu, jossa käsitellään osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisältöä, kaavan tavoitteita ja tarvittavia selvityksiä. Ennen ehdotusvaihetta järjestetään tarvittaessa Lupa- ja valvontaviraston kanssa viranomaisneuvottelu, jossa käsitellään mm. valmisteluaineistosta annettuja lausuntoja ja niiden vastineita sekä kaavaehdotusluonnosta. Muita työneuvotteluja voidaan pitää kaavoituksen eri vaiheissa tarpeen mukaan.

Asemakaavaluonnoksen arvioidaan valmistuvan talvella 2026 aikana ja kaavaehdotuksen keväällä 2026. Asemakaavan hyväksyy kunnanvaltuusto.

Aloitusvaihe ja valmisteluvaihe

Kaavan vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) ilmoitetaan kunnan verkkosivuilla sekä Koillissanomat lehdessä. OAS:iin voi tutustua Taivalkosken kunnan keskushallinnon ja teknisten palveluiden palvelut -OSKU hallintorakennuksessa osoitteessa Jokijärventie 2 A2 ja siitä voi antaa palautetta koko kaavan laatimisen ajan.

Kaavaluonnosvaihe

Asemakaavaluonnos asetetaan nähtäville Taivalkosken voi tutustua Taivalkosken kunnan keskushallinnon ja teknisten palveluiden palvelut -OSKU hallintorakennuksessa osoitteessa Jokijärventie 2 A2, 93400 TAIWALKOSKI. Kaavaluonnos ja sen liitteenä oleva valmisteluaineisto asetetaan nähtäville 30 vuorokauden väliseksi ajaksi. Samalla pyydetään lausunnot viranomaisilta ja yhteisöiltä. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan Koillissanomat -lehdessä, kunnan verkkosivuilla sekä kunnanviraston ilmoitustaululla.

Osallisilla on nähtävilläoloaikana mahdollisuus esittää kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä. Niille mielipiteen esittäneille, jotka sitä pyytävät, ilmoitetaan kunnan kannanotto mielipiteeseen.

Kaavaehdotusvaihe

Saadun palautteen pohjalta laaditaan *asemakaavaehdotus*. Ehdotus asetetaan nähtäville 30 vuorokauden ajaksi Taivalkosken kunnan keskushallinnon ja teknisten palveluiden palvelut -

OSKU hallintorakennuksessa osoitteessa Jokijärventie 2 A2, 93400 TAIVALKOSKI, jolloin siitä voi tehdä kirjallisia muistutuksia. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan Koillissanomat -lehdessä, kunnan verkkosivuilla sekä kunnanviraston ilmoitustaululla. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot kaavan kannalta keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä.

Osallisilla on nähtävilläoloaikana mahdollisuus jättää kaavaehdotuksesta muistutus. Niille muistutuksen tehneille, jotka sitä pyytävät kirjallisesti, ilmoitetaan kunnan vastine esitettyyn muistutukseen.

Kaavan hyväksyminen

Asemakaavan hyväksyy kunnanvaltuusto. Kunnanvaltuuston päätöksestä lähetetään tieto viranomaisille ja niille muistutuksen tekijöille, jotka kaavan nähtävillä ollessa ovat sitä pyytäneet. Kunnanvaltuuston päätöksestä voi valittaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Kaavan voimaantulosta ilmoitetaan kuulutuksella.

Alustava aikataulu:
Joulukuu 2025-Helmikuu 2026: tavoitteiden tarkistus, vireilletulo, OAS nähtäville, viranomais-/työneuvottelu
Tammi-/helmikuu 2026: selvitysten täydennykset, valmisteluaineisto (kaavaluonnos) nähtäville
Maalis-/huhtikuu 2026: lausuntojen ja mielipiteiden vastineet, mahdolliset täydennykset, tarvittaessa ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu, kaavaehdotus nähtäville
Toukokuu 2026: lausuntojen ja muistutusten vastineet, kaavaehdotus kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi
Kesäkuu 2026: lainvoima

Tiedottaminen ja aineiston esittely

Kaava-aineisto on nähtävillä kaavaprosessin aikana Taivalkosken kunnan verkkosivuilla: taivalkoski.fi/palvelut/tekniset-palvelut/kaavat-ja-kaavoitus/.

Suunnittelun käynnistymisestä, mahdollisista yleisötilaisuuksista sekä luonnoksen ja ehdotuksen nähtäville panosta ja voimaantulosta tiedotetaan kuulutuksella Koillissanomat -lehdessä, kunnan verkkosivuilla sekä kunnanviraston ilmoitustaululla.

Taivalkosken kunnan kaavoitustyöhön liittyvistä käytännön asioista vastaa tekninen johtaja Varpu Paakinaho-Heikkinen. Suunnittelutyöstä vastaa kaavakonsultti arkkitehti, LuK Kai Tolonen Tilatohtorit Oy:stä.

Osalliset ja osallistuminen

Kaavan osallisia ovat maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille varataan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun koko hankkeen ajan.

Taivalkosken kirkonseudun asemakaavan muutos kortteilla 33 ja 35

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osalliset		Menettelytapa ja työn luonne
Maanomistajat sekä kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa	Kaava-alueen ja siihen rajoittuvan alueen maanomistajat	Työpajat, yleisötilaisuudet Mielipiteet valmisteluaineistosta ja maankäyttövaihtoehdoista Muistutukset kaavaehdotuksesta
Taivalkosken kunta	Lautakunnat ja muut toimielimet Kunnanhallitus Kunnanvaltuusto	Työryhmäkokoukset Lausunnot luonnoksesta ja ehdotuksesta
Viranomaiset	Lupa- ja valvontavirasto Pohjois-Suomen elinvoimakeskus (Liikennejärjestelmä ja maantiet) Lapin Elinvoimakeskus (hulevedet, tulvat ja alimmat rakennuskorkeudet) Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus (vesihuolto) Pohjois-Pohjanmaan liitto Oulun museo Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos	Viranomaisneuvottelut Mahdolliset työneuvottelut Lausunnot luonnoksesta ja ehdotuksesta
Yhteisöt, yritykset ja järjestöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään	Kylätoimikunta ja paikalliset yhdistykset Taivalkosken seurakunta Sähköverkon haltija Vesihuolto Suomen Erillisverkot Suomen luonnonsuojeluliitto Pohjois-Pohjanmaa DNA Palvelut	Työpajat, yleisötilaisuudet Mahdolliset työneuvottelut Lausunnot luonnoksesta ja ehdotuksesta

Yhteystiedot ja palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Taivalkosken kunta

Jokijärventie 2 A, 93400 Taivalkoski

Varpu Paakinaho-Heikkinen

Tekninen johtaja

p. +358 400 203 693

etunimi.sukunimi@taivalkoski.fi

www.taivalkoski.fi



Tilatohtorit Oy

Tila- ja Kaavatohtorit

Heikinkatu 23, 90100 Oulu



Tilatohtorit Oy
Tila- ja kaavatohtorit

KAAVAN LAATIJA

Kai Tolonen, Arkkitehti SAFA, LuK

etunimi.sukunimi@tilatohtorit.



Taivalkoski